

У зв'язку з переходом від так званого індустріального суспільства до інформаційного стали змінюватися функції менеджера. В індустріальному суспільстві менеджер приймає рішення, контролює і керує за допомогою супервізорів. В інформаційному суспільстві менеджер працює як інформаційний процесор: 1) отримує інформацію про організацію, про зовнішнє середовище; оскільки кількість інформації величезне, менеджеру необхідно вибрати найбільш важливу інформацію; 2) повідомляє інформацію підлеглим; 3) дає зворотний зв'язок.

Використання інформації та комунікативний стиль менеджера залежать від культури організації, проте комунікативний стиль багато в чому визначається структурою і стилем керівництва організації.

Малихіна Світлана Юріївна

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Пашко Антоніна Олександрівна

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

СІМЕЙНІ КОНФЛІКТИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Проблема партнерських взаємин, недостатньо розроблені шляхи попередження та подолання виникнення протиріч у сім'ї. Значної уваги потребує теоретичне та експериментальне дослідження причин виникнення подружніх конфліктів у сім'ї, яка легко піддається впливу різноманітних зовнішніх і внутрішніх негативних чинників. Очевидна актуальність, недостатня розробленість та перспективність дослідження даної проблеми зумовили вибір теми наших наукових пошуків.

Відповідно до законодавства, сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Аналіз літератури з даної проблематики дає підстави для висновку про важливість початкового періоду розвитку сім'ї. У сім'ях формується модель сімейних стосунків, здійснюється розподіл прав і обов'язків, утворення духовних зв'язків між партнерами, пошук такого типу ставлень, який би задовольняв їх обох, вироблення на цій основі загальних сімейних цінностей. Особливу увагу фахівці звертають на чинники дестабілізації сімейного життя подружжя, зокрема такі, як: коротка тривалість дошлюбного знайомства, відсутність спільних інтересів у подружжя, матеріальна нестабільність подружжя, невиправдана ідеалізація, розбіжність установок подружжя стосовно розподілу сімейних ролей.

З огляду на це, у сім'ї існує значна ймовірність виникнення подружніх конфліктів. У психології під конфліктом розуміється зіткнення протилежно спрямованих інтересів, цілей, думок суб'єктів взаємодії чи опонентів. Сутністю подружнього конфлікту є зіткнення суперечливих позицій членів сім'ї. Основою сімейних конфліктів, на думку науковців, є розходження між уявленнями партнерів стосовно потреб одне одного, між уявленнями і очікуваннями одного стосовно іншого. Фахівці у галузі сімейного консультування і психотерапії, стверджують, що у випадку хронічних конфліктів бажаною є допомога сімейного консультанта чи психотерапевта.

Варто зазначити, що у процесі сімейного консультування і психотерапії відбувається модифікація взаємин між членами сім'ї як системи за допомогою психотерапевтичних та психокорекційних методів. У межах сімейної психотерапії існують різні підходи до надання психологічної допомоги сім'ї: психодинамічна, структурна, поведінкова, комунікативна, трансакційна, стратегічна модель консультування сім'ї, а також модель консультування, яка базується на досвіді.

Сімейні конфлікти є однією з найпоширеніших форм конфліктів. За оцінками фахівців, у 80-85 % сімей відбуваються конфлікти, а в інших 15-20% виникають сварки з різних приводів.

Сімейні конфлікти мають свої особливості, врахування яких необхідне при попередженні і подоланні таких конфліктів:

1. Перш за все, сімейні конфлікти відрізняються особливим предметом, специфіка якого обумовлена унікальністю сімейних відносин. Найважливішою особливістю сімейних відносин є те, що їх основний зміст складають як міжособистісні стосунки (любов, кровна спорідненість), так і правові й етичні зобов'язання, обумовлені реалізацією функцій сім'ї: репродуктивної, виховної, господарсько-економічної, рекреативної (взаємодопомога, підтримка здоров'я, організація дозвілля і відпочинку), комунікативної і регулятивної.

2. Сімейні конфлікти відрізняються своїми причинами. Найважливішими з них є: обмеження свободи активності, дій, самовираження членів сім'ї; ненормативна поведінка одного або декількох членів сім'ї (алкоголізм, наркоманія і т. д.); наявність протилежних інтересів, прагнень, обмеженість можливостей для задоволення потреби одного з членів сім'ї (з його точки зору); авторитарний, жорсткий тип взаєностосунків, що склалися в сім'ї; наявність важковирішуваних матеріальних проблем; авторитарне втручання родичів у подружні відносини; сексуальна дисгармонія партнерів у шлюбі й ін.

При аналізі причин сімейних конфліктів важливо враховувати соціальні чинники мікро- і макросередовища. До чинників мікросередовища слід віднести: погіршення матеріального положення сім'ї, надмірну зайнятість одного або обох на роботі; неможливість нормального працевлаштування подружжя або інших членів сім'ї; тривала відсутність житла; відсутність можливості влаштувати дітей до дитячої установи й ін.

3. Особливості сімейних конфліктів виявляються в їх динаміці, а також у формах протікання. Динаміка сімейних конфліктів характеризується класичними етапами (виникнення конфліктної ситуації, усвідомлення конфліктної ситуації, відкрите протиборство, розвиток відкритого протиборства, вирішення конфлікту й емоційне переживання конфлікту). Але сімейні конфлікти відрізняються підвищеною емоційністю, швидкістю протікання кожного з етапів, формами протиборства (докори, образи, сварка, сімейний скандал, порушення спілкування і т. п.), а також і способами їх подолання (примирення, досягнення згоди, полагодження відносин на основі взаємних поступок, розлучення й ін.).

4. Істотною особливістю сімейних конфліктів є і те, що вони можуть мати важкі соціальні наслідки. Нерідко вони закінчуються трагічно. Дуже часто призводять до різних захворювань членів сім'ї. Особливо важкі наслідки сімейні конфлікти мають для дітей.

Різноманіття сімейних конфліктів представлено в таблиці 1.

Табл. 1

Класифікація сімейних конфліктів

№ п/п	Критерій класифікації	Тип конфлікту	Основна причина
1.	Суб'єкти конфлікту	Подружні конфлікти	Весь спектр причин сімейних конфліктів
		Конфлікт між батьками і дітьми	Проблеми виховання дітей; ригідність сімейних відносин; вікові кризи дітей; особистісні чинники
		Конфлікт родичів	Авторитарне втручання родичів
2.	Джерело конфлікту	Ціннісні конфлікти	Наявність протилежних інтересів, цінностей
		Позиційні конфлікти	Боротьба за лідерство в сім'ї, незадоволені потреби у визнанні значущості «Я» одного з членів сім'ї
		Сексуальні конфлікти	Психосексуальна несумісність подружжя
		Емоційні конфлікти	Незадоволення потреби в позитивних емоціях (відсутність ласки, турботи, уваги і розуміння з боку одної а з членів сім'ї)
		Господарсько-економічні конфлікти	Протилежність поглядів подружжя на ведення домашнього господарства і участь у цьому процесі кожного з них, а також інших членів сім'ї. Важке матеріальне положення сім'ї

3.	Поведінка конфліктуючих сторін	Відкриті конфлікти (відкрита розмова в підкреслено коректній формі; взаємні словесні образи; биття посуду тощо)	Індивідуально-психологічні особливості членів сім'ї; рівень виховання; зміст причини конфлікту
		Приховані конфлікти (демонстративне мовчання; різкі жести і погляди, які свідчать про незгоду та ін.)	Причини ті ж, що й у попередньому випадку

Ніколаєва Ольга Юріївна

здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Агарков Олег Анатолійович

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри психології
Дніпровського гуманітарного університету

**ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

У галузі психології позитивна психологія стала трендом. В даний час позитивна психологія в основному фокусується на суб'єктивному благополуччі з позитивним досвідом, позитивною особистістю та позитивною соціальною системою. Це три опорні точки для проведення відповідних досліджень і сформувала в основному повний набір теоретичних систем.

Дослідники припускають, що позитивний досвід – це в основному індивідуальний досвід, який можна розділити на дві категорії: позитивні емоції та позитивні переживання. Позитивні емоції відносяться до суб'єктивних почуттів людей, таких як: кохання, задоволення, хвилювання тощо. Переживання можуть бути індивідуальними відчуттями у теперішньому, смаками минулого та прагненнями до майбутнього. Крім того, позитивна психологія вважає, що особисте задоволення та щастя в минулому та надія на майбутнє є важливими умовами позитивного [4]. Позитивні психологи припускають, що позитивна психологія фокусується на розвитку позитивних особистісних якостей людей. Основні дослідження включають 24 позитивні особистісні якості такі як: гарний темперамент, шляхетні достоїнства, правильні цінності, витончені інтереси, визначні здібності,